

Virtuális séta helyett: modellezés

Szerző: Uhl Gabriella

Fotó: MMA/Török Máté

A kiállítási tér középtengelyében: a budapesti Apor Vilmos térre tervezett, eddig meg nem épített Szent Mihály templom modellje (Makovecz-kiállítás/Vigadó, 2014.március 17-szeptember 21.)

Tulajdonképpen meglepő, hogy a 21. század elején, amikor az építészeti szoftverek egyre tökéletesebben imitálják a megépítendő épületet, s virtuális sétánk során érzéki élményként járhatjuk be a ház minden rejtett zugát, rendezhetünk és átrendezhetünk elemket, miért éli újra reneszánszát az építészeti modell mint design tárgy? A vizuális képalkotó technika minden trükkjével felfegyverezett virtuális modell mégsem szorított ki teljesen a műves munkával, lassan, aprólékosan készülő tárgyi megfogalmazásokat. (A modellek virágkorát jelzi, hogy a nemzetközi kiállításokból csak egy átfogót említsek a müncheni Pinakothek der Modern tárlata – *Show and Tell* –, amely a múzeum jelentős design és építészeti gyűjteményéből válogatva kifejezetten a modelleken és modellekkel meséli el az építészet történetét.)

A kérdés aktuális magyarországi felvetése Makovecz Imre a Vigadóban látható átfogó gyűjteményes tárlatával kapcsolatban merül fel, amelynek központi eleme a Limesmodel csapata által a tárlatra elkészített, a maga nemében, hatalmas templommodellje. A jelentős

csapatmunkát igénylő, lenyűgöző tárggyűttes sűrűsödési pont a kiállításban.

A mintadarab jelentősége és kisugárzása elsősorban a beléfkettett aprólékos munkában rejlik. Éppen virtuális korunk vágyik arra, hogy a teremtést valóságosan is megélje, visszaadja a kézművességnek a jelentőségét. Nem naiv formázásról beszélek, hanem a korszerű technológiát professzionálisan használó, darabról darabra építkező módszerről, amelynek lényege a gondos formázás, a hibátlanul előállított és legyártott alkatrészekből következetesen építkező modell. A minta készítése egy korábbi gyakorlatba, az építőműhelyek (páholyok) misztikus világába vezet vissza, amely a mesterségbeli tudásra építetten szakrális atmoszférát teremtett. Az emberi kéz ügyességének felértékelődése az, amely a megépítetlen templom modelljébe a szakrális élményt létrehozza, imitálva azt a munkafolyamatot, amely az építkezés során is végbe mehet.

Az épületmodellek kultuszának azonban – nagyszerűségük ellenére – történelmi dimenzióban negatív szerepük és erősen kritikai olvasatuk

is létezik. Ha már müncheni példát citáltam, maradjunk is e városban. A Haus der Kunst Paul Ludwig Troost tervezte épületének hatalmas modelljét pompás felvonulástól kísérve mutatták be (1933), majd a megépített épületben a náci Németország művészetét propagálták illetve az általa szigorúan elítélt műveket állították ki (*Die Entartete Kunst*). A mintadarabot, mint a német építészet szimbólumát a párizsi világkiállításon és a veleneci biennálén is kultusztárgyként állították ki. Az intézmény történetét kritikai aspektusból elemző kiállításra (*Geschichten im Konflikt: Das Haus der Kunst und der ideologische Gebrauch von Kunst 1937-1955*) Christian Philipp Müller designer a ház egykori kultuszmodelljét csokoládéból készítette el, találékony anyaghasználatával utalva a történelem mulandóságára.

A modellek virágkorának magyarázatát adhatja, a szobrászi megformáltságú épületek kedveltsége. Az épületmintázás gesztusa emeli el az építészetet a technikai meghatározottságtól, a funkciók szigorú rendjétől, miközben a folyamat során sohasem feledkezik el teljes

Fotó: Telegdi Zsolt

Megépült házak kontrasztjaként uralkodik a „szobor”, összefoglalva a makoveczi életmű monumentális jellegét

mértékben ezekről, csak a könnyedség látszatát kelti, a fantázia diadalát mutatja, miközben megvalósítása (megvalósíthatósága) szorosán összefügg és együtt halad a technológiai fejlődéssel. Ennek elrejtése és megmutatása egyszerre adja a szoborszerű épületek vonzását. Ha azonban az épületet a szobrászat felől közelítik, jellegzetességeit bemutatni akkor lehet, ha modelljét nem kizárólag számítógépen mutogatjuk, hanem valóságos mintadarabot készít, készített belőle az építész. A térszervezés, amely mind a szobrászat mind az építészet sajátja, itt a mintában találkozik. Arány, képzelet és játék egyszerre van benne jelen. A modell lehetőséget ad arra, hogy az épület szobrászatot inspirálta részei a befogadható méretben érzékelhetőek legyenek, hiszen az építészeti léptékváltáskor (ha megépül az

elképzelt és modellben is létező épület) már nincs olyan kitüntetett pont, amelyről részleteiben mindenhol érzékelhető lenne a térből kihatott együttes. A modell az, amely az épület szoborszerűségét megmutatja és megőrzi. Alkotás és dokumentum egyszerre. A modellek utópiák is egyben. Elvágódást jeleznek a virtuális világból. A hétköznapok virtuális terei, világai számos érzékszalódásra adnak okot. Elveszejük kintről és bentről, magasról és alacsonyról alkotott képünket, szellemileg megnyílt de térélményében zárt világba szorítanak. A mintadarabok létrehozása ebből a megváltozott térhez való viszonyból billentenek ki. Szigorú méretarányuk alapján a ház elképzelhető és bejárható. Vagy inkább körüljárható, bekukkantható, birtokba vehető. A modell nézésekor, (meg)tekintésekor része-

Fotó: Telegdi Zsolt

Térélményében és érzékelésében teljesen mást képvisel mint a virtuális modell

se lehetünk az épületnek, *in situ*. Térélményében és érzékelésében teljesen mást képvisel mint a virtuális modell. Míg az kizárólag képzeletünkkel operál a tárgy többrejtő élményt generál. Materializálja az élményt, a proporciót visszaadja, a kizárólagos fantasztikum helyett az építészeti elemek valóságos(abb) nagyszerűségét jeleníti meg. Tapinthatóságában, anyagszerűségében a megépíthetőség érzetét kelti. Ez az az érzet, amely a Makoveczi kiállítás szempontrendszerében indokoltta tette a hatalmas 3 és fél méteres modell elkészítését, amely az építész az Apor Vilmos tere tervezett eleddig meg nem épített Szent Mihály templomát ábrázolja. A tárlaton a megépült házak kontrasztjaként uralkodik a „szobor”, összefoglalva a makoveczi életmű monumentális jellegét.

Fotó: Telegdi Zsolt

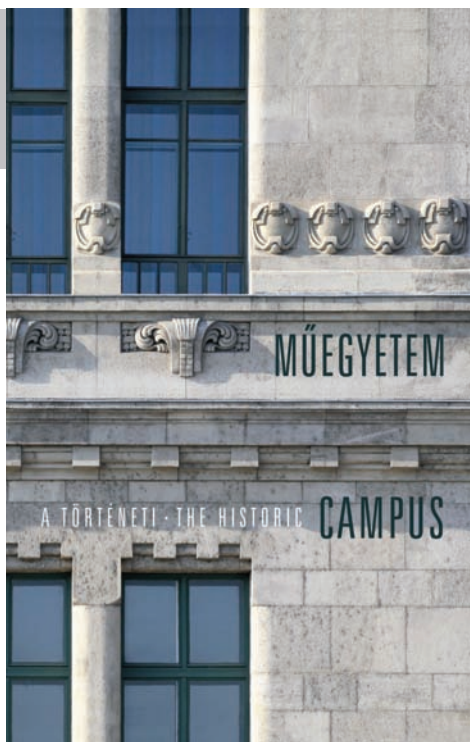
A makettet a Limes Model Kft. építette, M7 1:25 méretarányban

Megalkotásában részt vett:

Molnár Zoé,
Kelemen Sándor,
Telegdi Zsolt,
Sarkadi Zsolt,
Cséplő Attila,
Ivicsics Júlia,
Rácz Róbert,
Horváth Dénes,
Kádár Zsolt,
Kalmár Bence,
Nagy László,
Csizmazia Géza

Az Országos Főépítészeti Iroda részéről közreműködtek:

Szij Zoltán,
Füleky Zsolt,
Bartos Cecília,
Baloghné Simon Viktória,
Engloner Gyöngyvér,
Katona András,
Várnai Bence,
Pálfalvi Ferenc,
Dénes Tibor

MŰEGYETEM

A történeti Campus
6 Bt Kiadó, Budapest, 2013

Szép, testes méretű kötetet tarthat a kezében, aki Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem kiadásában 2013-ban elkészült a „Műegyetem” című könyvet kézbe veszi. A tekintélyt parancsoló méret a tekintélyt parancsoló tartalomnak épp megfelel. A Campus építését megelőző időkben a több helyen is székelő intézményt „Királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem”-nek hívták. Az 1902-09 közt elkészült együttes neve többször változott először „Királyi József Műegyetem” (Műegyetem), később a „Budapesti Műszaki Egyetem” (BME), még később a „Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem” (BMGE) lett. A Campus történetét bemutató könyvben jól szerkesztett

tanulmányok, szépiabarnában tartott műszaki rajzok, mesterien fotózott színes képek segítik a befogadást, az azonosulást a hely szellemével. A kötet forgatója, ha soha nem is koptatta a műegyetem padjait, akkor is részesül annak különösképp szép és nosztalgikus érzelmények jutnak osztályrészül.

A Czigler Győző, Hauszmann Alajos és Pecz Samu tervei szerint épített együttes ma is legendás helyszíne a Budapest, egyetemi ifjúságnak és rangot adó munkahelye az itt tanító oktatóknak. Mindenki számára, aki akár érintettsége, akár csak kíváncsisága okán többet is meg szeretne tudni a Műegyetemi Campus-ról, szívesen ajánljuk forgatásra és olvasásra a BMGE Építészkarának Építészettörténeti és Műemléki Tanszéke munkatársai által írt és szerkesztett kötetet.

Sólymos Sándor, Dr. habil.,
Ybl-díjas építész

5/5 ●●●●●

ALMAFORMA

Leander Kahney: Jony Ive / A zseni az Apple termékei mögött, HVG Könyvek, 2014

Mélységesen egyetértek a Nemzeti Múzeum gyarapítási osztályának döntésével. Korunk méltatlanul alulbecsült tárgya a hátizsák. Felütöm a nagyszerű Leander Kahney-nek, a világ legismertebb ipari formatervezőjéről, Sir Jonathan „Jony” Ive-ról írott monográfiáját és az első mondat így szól: „Aznap, amikor először találkoztunk, Jony Ive egész este a hátizsákomat cipelte.” Három évvel ezelőtt elolvastam Walter Isaacson monumentális Jobs életrajzát és szinte revelációként ért a felismerés, hogy az Apple „atya-úristene” trónusa mellett szinte csak egyetlen figura, egyetlen angyal állhatott. Nem programozó, nem marketinges vagy pénzügyi guru, hanem egy tanulási nehézségekkel

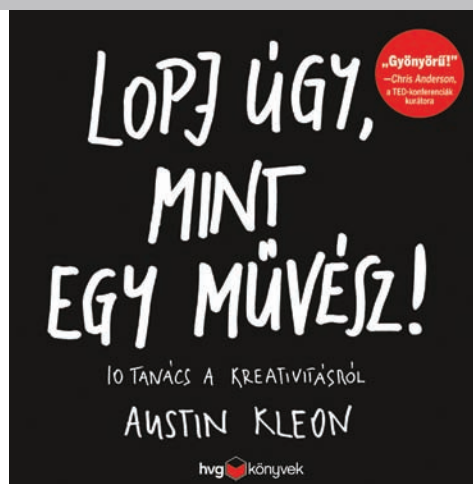
küzdő brit kisfiúból korunk legnagyobb hatású designerévé cseperedő tervező. Ebben az újabb kötetben nem pusztán Jobs perspektívájából ismerhetjük meg a globális nagyvállalati tervezők munkájának hatásmechanizmusát, hanem a döntések és választások, a kitartó munka és a szerencsefaktor működésének szemszögéből is. Ez a könyv árnyalt képet tud mutatni mindazok számára, akik nem pontosan értik, hogy a designer milyen technológiai, vállalati, szervezeti környezetben alkot, akik kíváncsiak arra, hogy a termékek tervezésében tulajdonképpen mekkora szerepe van az intuíciónak, az artistikumnak és a technokrata visszafogottságnak. MJ

4/5 ●●●●●

LÓ TIGNÓV!

Austin Kleon: Lopj úgy, mint egy művész! / 10 tanács a kreativitásról, HVG Könyvek, 2013

Ne dőljünk be a látszatnak! Noha egy könyvformájú könyvről van szó Austin Kleon dolgozata esetében élek a gyanúperrel, hogy az aforizmagyűjtemény sorait valójában amolyan elgondolkodtató, csípős, inspiráló, provokatív szlogenek halmazának szánta a szerző. A 8. parancsolat, Ne lopj! körül forognak a gondolatok, ám nem etikai, vagy morálfilozófiai megközelítésben, hanem a kreativitás lényegi működésének nézőpontjából. Noha az emberi kultúra és gondolkodás évezredek egyik kulcsmomentuma volt az originalitás-elve, Kleon elgondolása ennek az elvnek a digitális korban történő felpuhulásáról szá-

mol be. Főiskolásoknak tartott előadásai során dolgozta ki azt a 10 tanácsot, ami egy remixelt, egyéni, ám nem feltétlenül világmegváltó kreativitást feltételez. Pedagógusként a saját utak felfedezésére, a sajátos érdeklődés fejlesztésére helyezi a hangsúlyt, mintsem az újítás folyamatos hajszolására. Elgondolkodtató koncepció, ami azonban egy az egyben, morális felmentésként, tévedésekhez vezet. Irónia és önreflexió, az alkotó személyiség némi önismerete szükségeltetik ahhoz, hogy az olvasat megalapozott legyen. MJ

3/5 ●●●●●

SZÉP ÚJ VILÁG!

Valencia, CEVISAMA 2014

ÉVEK ÓTA VISSZA-VISSZATÉRVE A BOLOGNAI CERSAIE, VAGY A NAGY KONKURENS VÁSÁR, A VALENCIAI CEVISAMA FORGATAGÁBA, SZÉPEN KIRAJZOLÓDIK A JELENKOR TENDENCIÁJA: AZ ÉPÜLETKERÁMIA FRONTJÁN MEGSZÜNNI LÁTSZIK AZ EMBERRÉ VÁLÁS ÓTA CIVILIZÁCIÓNKAT GAZDAGÍTÓ ALAPKÉPLET, MELY SZERINT A KERÁMIA A FÖLDBŐL ÉS VÍZBŐL A LEGUTÓBBI IDŐKIG EMBERI KÉZZEL GYÚRT, S A TŰZ ÁTLÉNYEGÍTŐ EREJÉVEL VÉGSŐ FORMÁT NYERŐ ANYAG.

Az idei Cevisama minden korábbinál sokrétűbben mutatta az eltávolodást a hagyományos kerámiától a kerámiaiparban született fejlesztések termékei felé. Azok a két-három négyzetméteres, pármilliméter vastagságú úgynevezett kerámia burkolóelemek, gres-táblák ugyanis, amelyek bár a kerámiaipar üzemeiből kerülnek a piacra, valójában kompozit szerkezetű tárgyak, melyeket a korábbi kerámiaiparhoz tartozó épületburkolási problémák megoldásának optimalizációja

érdekében fejlesztettek ki. A pillanat, amikor mindezek már végérvényesen ellépnek a kerámia világától akkor érhető tetten, amikor a gres világának új esztétikája kibontakozik. Olyan díszítő, alkalmazási metódusok születnek, melyeknek érdemben immáron semmi közük a hivatkozási alaphoz, a kerámia esztétikájához, legfeljebb funkcionális értelemben töltenek be hasonló szerepet, ugyanakkor megvan a saját érvényességük, kibontakoznak saját értékeik. És ez a pillanat most van!

Valencia idén 80 %-ban a fotótechnológiával modellált felületű gres alkalmazási lehetőségeiről szólt. Tüppontosan perfekt, a szíke metszésének élességével vágott szürke, szinte egyetlen anyagsűrűségűnek tűnő hatalmas, rugalmas, hajlékony lapok ezek. Semmiben sem egyeznek a tűz vörösét emlékként a testükben őrző téglaszínű porózus anyagokra, melyekkel az emberiség az elmúlt százezer évét összekötötte. Ha háztető cserép, ha burkoló mázas cseréppikkely,

Szöveg

**Bojár Iván
András**

Fotó:

**CEVISAMA
2014, Marcos
Soria, Bojár
Iván András**

ha edény, ha figurális domború öntvény volt, ez a megkeményedett húshoz hasonló, földből vett jellegét sosem veszítő organikus és meleg hatású anyag mindig és minden kultúrában jelen volt. Mindennek vége. A hajdani alapvető földpátok - behatárolt színekészlettől messze elrugaszkodva - akár pink, vagy neonzöld színek bármilyen árnyalatban, akár egymás átfedésében, lazúrosan is megjelenhetnek a nagy kiterjedésű gres homlokzati felületeken. Bármilyen minta és bármilyen kép: festmény vagy fotó, és bármekkora méretben burkolhat házakat ezentúl. Mostantól kezdve egy épület megújításának nem csak szerkezeti, műszaki, de tartalmi okai is lehetnek, például, ha a homlokzatra hordott képek kimennek a divatból.

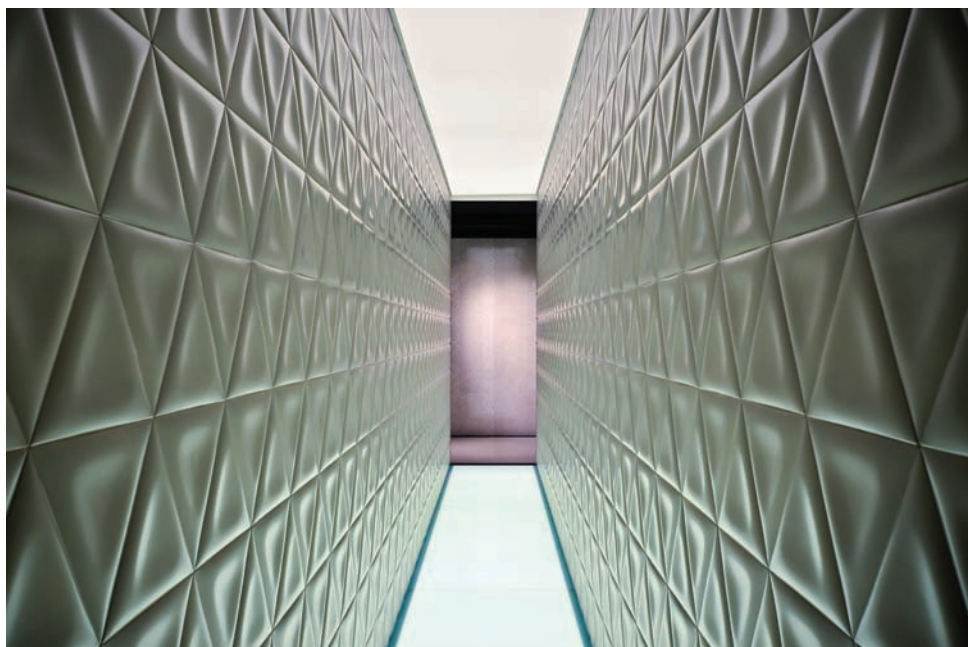
Természetesen nem pusztán gres, da a műfaj kereteinek széléig sorakozva sokféle burkolóanyag és burkolati rendszer, valamint a hozzájuk tartozó technológiák is ott sorakoznak a standokon: márvány, cementlap bőségesen, de még valódi kerámia is feltűnik hébe-hóba. Jellemző trend azonban, hogy a pár éve még Bolognában, valamint itt Valenciában jó néhány családi manufaktúrával, személyre szabott műhellyel reprezentált tradicionális kézműves burkolókerámia, majolikacsempe szinte teljesen kitért a képből. Ebben a szegmensben is ma már

a nagyon olcsó munkaerővel dolgozó távolkeleti, elsősorban kínai vállalkozások tudnak érvényesülni, vagy a csempékre fotótechnológiával fölvitt kézi festésűnek látszó minták alkalmazását kínáló átmeneti cégek. Sajátos élmény végignézni, hogy éppen abban a Valenciában zajlik mindez, amelynek vidékén a kerámia hétszáz éve töretlenül magas szinten gyakorolt ipari tevékenysége, s amelynek a Cevisama a jelenlétét is köszönheti. Valencia ma már külvárosi kerületének számító Paterna és Manises voltak azok a települések, ahol a XII-XIII. századi mór majolikaművéség apránként elvesztette iszlám jellegét, átalakult, kialakult keresztény eszmeiségű alkalmazása. A híres itáliai kézműves kerámia, az imádnivaló portugál épületkerámia, de még a mexikói is a gyökereit itt találja meg, ez a tárgy-kultúra innen sugárzott szét, s közvetlen hatását még Mátyás király Budáján is érezni lehetett. Nem véletlen az sem, hogy a városban – ahogy Spanyolországban sokfelé – majd minden épület, régebbi üzletportál, templom homlokzatán feltűnnek a majolika szentképek, figurális ábrázolások, utcanévtáblák és házszámok – alapvetően meghatározva a város arculatát. Ezért van itt a hiszán félsziget egyik legszebb és leggazdagabb kerámiatörténelmi múzeuma is.

Egy-egy ilyen vásári parádé kiváló alkalom arra, hogy elámuljunk, micsoda sokrétű felhasználási módja van akár a megszokott cementlapoknak! A minták terén általános tapasztalat: minden megy. Ornamentális, geometrikus, virágmintás, figurális. A hűvös minimalizmusnak leáldozott, most a szertelen tobzódás a menő. Lényegében bármi, amit a majolika- és cementpadló-művesség az elmúlt századokban felhalmozott. Sőt, gyakran a mintájukban szeszélyes összevisszasággal alkalmazott padlólapok esetében már a textil, a patchwork-szerkezetű és hatású szövetek mintavilága is megjelenik.

A vásár mindezen változások mellett, sikeres volt. A válság miatt megtépzott építőipar és a Spanyolországban komoly állami programmal támogatott, valamint az épületkerámia-iparba tömörült vállalatok szakmai szervezetei révén indult kreatív fejlesztések, technológiai innovációk eredményei lassan beérnek. Az építészek értik, szeretik, használják épületeiken az újfajta burkolati rendszereket. A hirtelen kitáguló technológiai lehetőségek révén a Valenciában tradicionális módon megszokott képgazdagsággal, de a holnap épületein a mainál sokkal intenzívebben, közvetlenebb módon tudnak

majd az utca emberével kommunikálni, hiszen a házak felületei szinte olyan módon képszerkeszthetők ma már, akár egy webpage vagy egy magazinoldal. Bármikorára nagyítható fotók, ikonikus figurák, hősök, sztárok jelenhetnek meg ott, de hűvös és szertelen, akár optikai csalást előidéző mintázatok is.

A kortárs épületkerámia már nem a régi, de még nem is teljesen az új. Izgalmas, olykor meglepő, vagy reménykeltő innovációk révén ötletes termékek mutatják meg magukat a piacon, de hogy alkalmazásuk mennyire és milyen módon lesz tartós, azt majd a megrendelők és építészek együttműködése az elkövetkező években eldönti.

A közel budapestnyi lakossal rendelkező Valencia minden nagyvárosiassága, hat hétemeletes belvárosi, eklektikus palotái, hozzánk képest minden válság ellenére is érzékelhető gazdagsága, és főleg a város szülötte, Santiago Calatrava tervezte hatalmas épületei ellenére máig megőrzött valami provinciális báj. Belvárosának középkori utcaszerkezete és érintetlensége az egymásra rétegződő évszázadok megnyugtató érzését sugározzák. A házfalakra

egymásra rakott kövek, az utóbb felületeikre tapasztott festett majolikaképek békén a helyükön vannak a keletkezésük pillanatától egészen mostanig. Az így egymásra halmozódott szentképek, figurális portáldíszek látványsűrűséget, jellegzetes formai intenzitást adnak a városnak. Mintha egy darabjára szórt történet képkockái közt, egy mesekönyv lapjaiban járnánk. Valencia a képei által és a képeiben él. Nyitott könyv. Manapság, a hagyományos majolika kerámia kul-

túra elcsendesedése idején a várost – egy immár évszázadok alatt kinevelődött képígyényt kielégítendő – újfajta képek, graffitik lepik el. Nem is akármilyenek. A nagyváros művészeti egyeteme ontja magából a street art kitűnő névtelen alkotóit, kiknek munkái ma már éppannyira hozzátartoznak Valencia látványához, mint a bikaviadatok arénája, Calatrava hídja és operaháza, vagy a meglepően jó színvonalú tradicionális kerámiákat kínáló szuvenir árusok boltjai. (BIA)

MAGYAR TÁRGY

A Palmetta Design és Textilművészeti Galéria, Budapesten, május 3-ig megtekinthető kiállításával azon tehetséges és kreatív formatervezőkre fókuszál, akik számos hazai és nemzetközi fórumon bizonyították, hogy tárgyaik élenjáróak és alapjai lehetnének a szellemi értékekre és kreativitásra épülő iparosodásnak. A designtárlat egyben fórum is, ahol egymásra találhat felhasználó és tervező.

Résztevő designerek: *Anagraphic* (Farkas Anna, Batisz Miklós) / *Architecture uncomfortable WORKSHOP* / *Artica* (Gyimóthy György) / *Atelierarchitects* (Kiss-Gál Gergely) / *Cocodice* (Nagy Richárd Márk) / *Codolagni* (Kodolányi Gábor) / *Design Studio Mika&Heni* / *Herdsmen* (Gulyás Péter) / *PAISPANNI* (Pais Panni) / *Paq Chair* (Csire Géza) / *Plümo* (Pongrácz Farkas) / *Tervhivatal* (Lakos Dániel) / *TO.P* (Toronyi Péter) / *Woody* (Kiss Zsombor).

www.octogon.hu

BULDÓZERRE FEL!

1987-ben indult újjára a *Diotoys*, magyar családi manufaktúra, amelynek alapítói természetes anyagból, jellemzően cseresznyefából készítenek minőségi, kézbe simuló gyerekjátékokat. A hagyományos – s talán ismertebb – állatfigurák mellett, például zenedobozokat, valamint összetett mechanikájú guruló-pörgő-billenő stb. járműjátékokat is készítenek, köztük szokatlan mód buldózereket, billencseket, sőt, „áramszedős” villamost is találunk (lásd még a diotoys.com-on). Hovatovább még olyan mesés-festői repülő-szerkezeteket, melyek formai forrásvidékét valahol Leonardo rajzai vagy Kondor Béla repülőgép-modellei között kereshetjük.

www.octogon.hu

FOLYT.KÖV.

Folytatódik a Vitsoe Rams-programja, melyet a kortárs design doyenje, Dieter Rams 80. születésnapja alkalmából, 2012-ben indított újjára a cég. A tervező klasszikus bútorkollekcióit újrazó program elsői, avagy a tavaly debütáló 620 Chair Programme, valamint a 606 Universal Shelving System után márciusban kerül forgalomba (csupán a Vitsoe honlapjáról lehet majd megrendelni) az üvegszálás poliészterből való 621 Side Table, mely egybetolható kisasztalcsalád eredetiét Rams 1962-ben tervezte.

www.octogon.hu

TÜKÖN ÜL

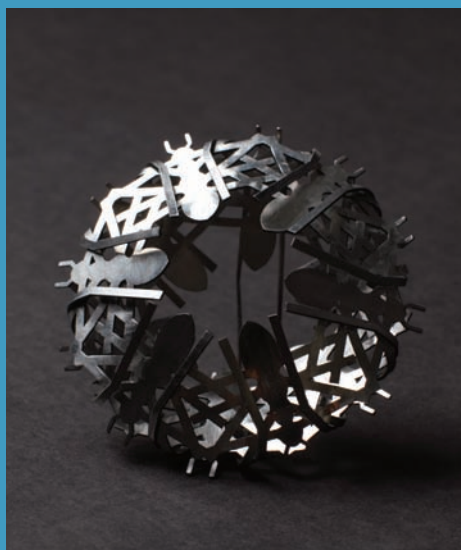
„Egy napsütéses reggelen miközben átsétáltam az osztálytermen új szépséget pillantottam meg: egy tükkel tűzdelt tőpárnát. Ez volt számomra az első benyomás. Azt mondtam magamnak rögvest, hogy ebből, ezzel dolgozni kell.” – Emlékszik vissza aha-élményére Fogarasi Demeter, a MOME végzős bútortervező (MA) szakos hallgatója a *Pinsofa 1* néven futó szőfa születésével kapcsolatban. A nemzetközi sajtók által már üdvözölt hallgatói munka jelenleg még csupán bútorkoncepció, melynek prototípusa a Royal Danish Academy of Fine Arts/The School of Design futó „The New Textile Furniture” projektje keretében készült el – a jelenleg Erasmus-ösztöndíjjal Koppenhágában tartózkodó alkotó saját kezétől, ott, a messzi Dániában.

www.octogon.hu

TALÁLKOZÁSOK2

Fiatall cseh, lengyel, szlovák és magyar ékszertervezők munkáiból nyílik kiállítás az Eventuell Galériában. Második alkalommal rendezi meg a galéria, a Visegrad Fund támogatásával a fiatal ékszertervezők találkozóját, kiállítását és prezentációját. Május 15-én, 19 órakor Petra Arbetova (AFAD, Pozsony), Jessika Hoffmeister (AAAD, Prága), Joanna Wawrzynczak (Képzőművészeti Egyetem, Varsó) és Fazekas Veronika (MOME, Budapest) prezentációt tartanak a munkáikról és egyetemeikről, majd a Góbi Rita Társulat táncosai egy táncetüddel elevenítik meg az ékszereket. A tárlat megtekinthető május 13. és 17. között. További részletekről a galéria www.eventuell.hu honlapján tájékozódhatnak.

www.octogon.hu

HOMMAGE À ZEISEL

Az idei frankfurti Abientén mutatták be, majd rögvest Golden A' Design Awarddal jutalmazták a kínai-skandináv gyökerű, hawaii születésű, jelenleg Barcelónában élő Maia Ming Fong formatervező teáskészletét, az EVA-t. Az anyagában hófehér (fémfestett részekkel hangsúlyozott), illetve feketemázás teáskészlet formailag sajátos ötvözete a keleti és nyugati kultúrának. Mindenezen fölül, mint azt az alak és terméknév egyaránt sugallja, a készlet Zeisel Éva/Eva Zeisel művésze előtti tiszteletadás.

www.octogon.hu

Szöveg:
Molnár Szilvia

CSENDES ÉVFORDULÓ

Moholy-Kozma ösztöndíjasok az Iparművészetiben

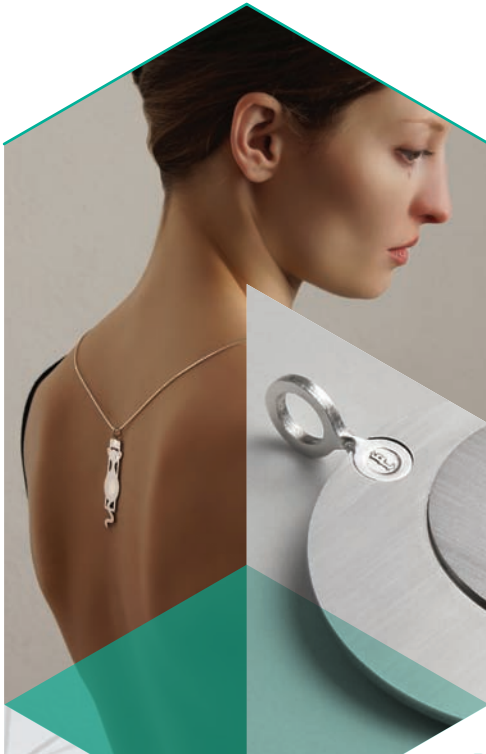
Ebben az évben 25 éves a Moholy-Nagy László Formatervezési Ösztöndíj, melynek – eleddig csupán webes formátumban fellelhető – katalógusa szép visszatekintést nyújt az eltelt évtizedekre: aktuális ösztöndíjasok villáminterjút éppen úgy olvashatjuk, mint visszatekintéseket, ünnepi szavakat. Ám ünnepi hangulatnak nyoma sem volt az idén kilencedik alkalommal az Iparművészeti Múzeumban megrendezett, Kozma Lajos kézműves iparművészeti ösztöndíjasokkal közös beszámoló-kiállításon (2014. február 21 - április 6.). Szokásos mód – tárgy/prototípus, portfólió (már akinek van), tárgyleírás, tervdokumentáció – installált tárlat az Iparművészeti földszinti fél-karéjban, az eltelt 25 évből, „csupán” az utolsó évek, a jelenlegi ösztöndíjasok látszanak. Megjegyezném, hogy – és persze ez is hagyományosnak mondható – arról, hogy ezek az ifjú emberek milyen körülmények, milyen anyagi lehetőségek között készítik ösztöndíjas éveik alatt a vállalt tárgyat, grafikát stb. szintén nem tudunk. Pedig a mai technikai lehetőségek mellett nem lenne olyan komoly feladat videón rögzíteni egy-egy fázisát a készülő műnek, megmutatni műhely-körülményeket, megszólaltatni a fiatal alkotókat. Ha már videó és 25 év, bizony érdekes lett volna legalább néhány egykori Moholy ösztöndíjast felkeresni és megszólaltatni. Persze lehet, hogy sokat kívánunk, ezen ösztöndíjak kezelői, adományozói és a szokott kiállítás rendezői számára jó minden úgy, ahogyan van. Mindegy is, a látottak, a művészek munkái kárpótolnak a fent sorolt hiányokért.

ADAMLAMP

Juhász Ádám, a LED világítástechnika lehetőségei kutatva fejlesztte egyszerű geometriai elemekből építkező függőlámpáinak sorozatát (fotó: Juhász Ádám).

WEÖRES25

Somogyi Éva, grafikus Weöres Sándor 25 rövid verset tartalmazó ABC-jét dolgozta fel egyedi könyvként, hagyományos kézi és modern eljárásokat ötvözve (fotó: Fabinyi Nóra)

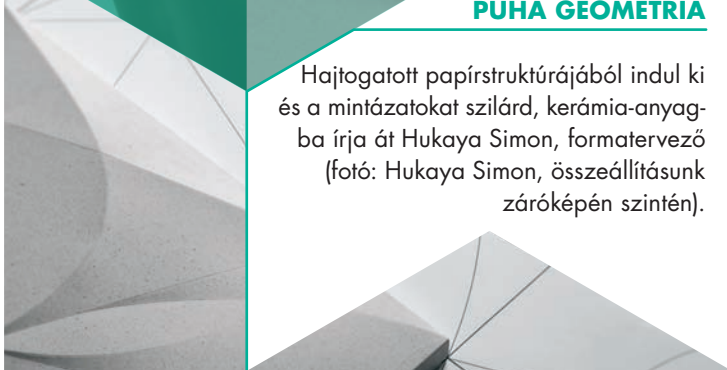
ÉKSZER KÉPEK

Németh Krisztina a nagy múltú intarzia díszítőtechnikát alkalmazta 12 darabos „intarzia ékszerképekből” álló, grafikai motívumokból építkező fém ékszersorozathoz (fotó: Püspöki Apor).

PUHA GEOMETRIA

Hajtogatott papírsztruktúrájából indul ki és a mintázatokat szilárd, kerámia-anyagba írja át Hukaya Simon, formatervező (fotó: Hukaya Simon, összeállításunk záróképén szintén).

ZÖLD PONT

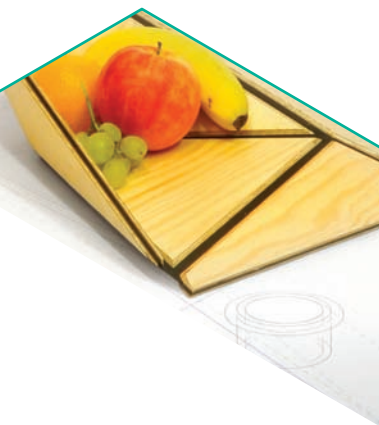
„A design és az ökológia szoros kapcsolatából, az ember és a birtokában lévő tárgy életének összefüggéséből indult ki a hasznónövények nevelésére, fogyasztására, tárolására alkalmas termékcsalád terve” – írja az Alföldi Porcelán Edénygyár Zrt. kivitelezésében készült sorozatáról Lantos Tímea (fotó: Sziráki Lili).

URBAN LEGEND 2014. TAVASZ/NYÁR

Geréby Zsófia öltözképző kollekciónak a profi sportruházat tulajdonságait ülteti át az utcai viseletre, öltözékei a biciklit városi közlekedésre használók kedvencei (fotó: Rév Marcell).

PLIÉ BY ATELIER

Kiss-Gál Gergely kül- és beltéren egyaránt használható, flexibilis design-kommunikációs elemrendszere már az idei Kölni vásáron is látható volt (fotó: Kiss-Gál Gergely).

VÍZBE DOBOTT KŐ

A multifunkcionális porcelán étkezéslet tervezése során Giba Ágnes folyamatosan támaszkodott Herend (a kivitelező) hagyományaira, formavilágára, s ezzel egyidejűleg a ma már elengedhetetlen, alapos marketingelemzésekre. (fotó: Bak Zsolt, Giba Ágnes).

ÁTALAKULÓ

Jani Zsuzsanna divat- és textiltervező programjának célja, egy 12-15 daraból álló női kollekció elkészítése volt, változatos technikák és anyagok használatával. Egyes elemei könnyen variálhatók és átalakíthatók (fotó: Kovács Tamás).

